

Innst. S. nr. 170

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Dokument nr. 8:57 (2002-2003)

Innstilling fra justiskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, Kenneth Svendsen og Per Sandberg om å iverksette et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, Kenneth Svendsen og Per Sandberg har den 4. februar 2003 fremsatt følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede og vurdere et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner, basert på systemet MicroMark. Regjeringen bes om å gi tilbakemelding til Stortinget for iverksettelse i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2003."

Forslaget har sin bakgrunn i de erfaringer politi- og tolletat har gjort i forhold til kontroll av kjøretøy ved utekontroll i felten eller på grenseovergang. I den sammenheng har Midt-Norge Verdisikring utviklet et merkesystem, kalt MicroMark.

MicroMark er et hjelpemiddel til politi- og tolletat i de tilfeller der kjøretøy er stanset, for lettere å kunne kontrollere de data som er samlet om kjøretøyet i politiets og Veidirektoratets databaser. MicroMark representerer i så måte en videreføring av dagens skiltplater, og skal være et elektronisk hjelpemiddel for politiet i kontrollsituasjoner.

Justisdepartementet ga i 2000 Midt-Norge Verdisikring klarsignal til å starte et pilotprosjekt for å finne ut i hvilken grad et elektronisk merkesystem kunne være et godt hjelpemiddel for politiet.

Et forsøksprosjekt med MicroMark vil bygge på at det blir sendt ut en elektronisk brikke/oblat til 350 000 kjøretøy. Brikken plasseres på innsiden av bakruta. Samlede brikkekostnader vil være 10,5 mill. kroner, mens oblatkostnadene vil være 2,4 mill. kroner. Inkludert Q-Frees beregninger på utvikling av avleser, oppbygging av database og nettverkssystem er den totale kostnadsrammen på pilotprosjektet 21 mill. kroner.

Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) har signalisert at de er villig til å vurdere å dekke 1/3 av kostnadene til pilotprosjektet i form av en OFU-kontrakt (offentlig forsknings- og utviklingskontrakt).

Politireform 2000 tar høyde for at flere politifolk skal ut i gata og bli synlig for publikum. Derfor er det viktig å skape motivasjonsfaktorer som kan være med på å oppfylle reformens intensjoner. En modernisering og kvalitetsheving på informasjonstilgangen vil gjøre hverdagen og arbeidsutførelsen enklere for politiet. Operasjonssentralene vil også spare personalressurser som dermed kan brukes på andre gjøremål. Samtidig vil politiet stå bedre rustet i kampen mot organisert kriminalitet.

MicroMark vil være ressursbesparende, samfunnsøkonomisk, bedre rettssikkerheten samt modernisere offentlig sektor.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Anne Helen Rui og Knut Storberget, fra Høyre, Carsten Dybevig, lederen Trond Helleland og Linda Cathrine Hofstad, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Harald Espelund, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, viser til at forslaget i Dokument nr. 8:57 (2002-2003) har vært fore-

lagt Justisdepartementet for uttalelse. Justisministeren har gitt sin vurdering av forslaget i brev til komiteen av 6. mars 2003. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen er opptatt av at politiets arbeid skal være effektivt og raskt, men også at det skal kunne være plass til å prøve ut nye metoder for om mulig å forbedre politiarbeidet enda mer. Komiteen anser det som en lederoppgave for Politidirektoratet å knytte til seg politifolk, for kortere eller lengre tid, som er spesielt interesserte i hvordan etaten kan utvikle nye metoder. Slike nye metoder bør også utprøves for til enhver tid å være i forkant av utviklingen. Dette gjelder på alle relevante felt av politiets arbeidsområde.

Komiteen ser at det kriminelle miljøet til stadighet tar nye ideer i bruk. På denne bakgrunn er det derfor svært positivt at også nye ideer som unngås innad i etaten for å bekjempe kriminalitet, vurderes seriøst og utprøves for å se om disse virker mer effektivt enn eksisterende metoder.

Komiteen får også stadig påpekt at politiet har for lite folk. Dersom en klarer å gjøre oppgavene på en ny, bedre og raskere, men like effektiv måte, kan dette være et virkemiddel for å frigjøre folk til andre oppgaver.

Komiteen legger til grunn at det i nærmeste fremtid vil være mulig å ta i bruk nye elektroniske hjelpemidler for politiet ved kontroll av kjøretøy. Komiteen vil understreke at det er svært viktig at en har et best mulig beslutningsgrunnlag før en velger ett elektronisk system fremfor andre alternative systemer. Valg av ett system må foretas på bakgrunn av en bred helhetsvurdering hvor det bl.a. tas hensyn til særegne forhold for Norge og Norge som en del av Schengen-samarbeidet.

Komiteen vil også påpeke at uavhengig av hvilken type elektronisk løsning for kontroll av kjøretøy som velges, er det viktig å ivareta rettsikkerheten og personvernet for bilbrukerne. Komiteen kan ikke se at det vil være mulig å foreta valg av nytt elektronisk system herunder en vurdering av ulike alternativer allerede i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003. Komiteen legger imidlertid til grunn at Regje-

ringen gir en tilbakemelding til Stortinget om denne saken så raskt som mulig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser et stort potensial for effektivisering med den løsning som forslagsstillerne angir.

Disse medlemmer mener det er viktig å ivareta rettsikkerheten og personvernet for bilbrukerne. Det er nettopp dette som er positivt med det systemet som forslagsstillerne her ønsker utredet.

Disse medlemmer mener også at systemet på sikt totalt vil kunne erstatte oblatene og føre til store besparelser. Det vil i tillegg bli enklere for politiet og tollvesenet å utføre sine oppgaver.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen igangsette et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner, basert på et system som MicroMark."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen igangsette et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner, basert på et system som MicroMark.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:57 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, Kenneth Svendsen og Per Sandberg om å iverksette et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner – vedlegges protokollen.

Oslo, i justiskomiteen, den 1. april 2003

Trond Helleland
leder

Anne Helen Rui
ordfører

Jan Arild Ellingsen
sekretær

Vedlegg**Brev fra Justisdepartementet v/statsråden til Stortingets justiskomité, datert 6. mars 2003****Dok. nr. 8:57 (2002-2003) - Forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, Kenneth Svendsen og Per Sandberg om å iverksette et prøveprosjekt for utprøving av elektronisk merking av kjøretøy for å effektivisere og modernisere politiets kontrollrutiner**

Jeg viser til brev av 26.02.2003 fra lederen av Stortingets justiskomité, stortingsrepresentant Trond Hellesland, vedlagt Dok. nr. 8:57 (2002-2003) fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, Kenneth Svendsen og Per Sandberg om ovennevnte.

Med bakgrunn i at EU satser på et nytt system med et vidt anvendelsesområde, finner jeg det lite hensiktsmessig å teste ut norske systemer for liknende formål nå, men i stedet avvente resultatet av dette arbeidet.

I den forbindelse kan jeg opplyse at Norge deltar i et EU-prosjekt om elektronisk kjøretøy identifikasjon - Electronic Vehicle Identification (EVI). Prosjektet ble igangsatt i januar 2003, og rapport er forutsatt å foreligge sommeren 2004.

EVI er definert som en elektronisk innretning som tillater en fjern og pålitelig kommunikasjon av identifiserbare parametere i selve kjøretøyet. Systemet inkluderer viktige egenskaper som kreves av offentlige myndigheter som elektroniske kjennemerker, kjøretøyregistrering og klassifikasjoner mv. Systemet kan ha et potensial som kriminalitetsbekjempende virkemiddel, forbedre håndhevelsen og forsterke effektiviteten for offentlige myndigheter.

EVI vil kunne støtte og sette i stand et bredt sett av offentlige applikasjoner bl.a. på områdene:

- Håndhevelse
- Kjøretøyprioritering av utrykningskjøretøyer mv.

- Forebygge kriminalitet og detektere stjalne kjøretøy
- Kjøretøyadministrasjon og registrering
- Div. tiltak av betydning for miljøspørsmål
- I tillegg vil EVI kunne støtte andre applikasjoner som for eksempel trafikkovervåkning og vegprising

Ved implementering av EVI i kjøretøyer, vil det bli laget koblinger til nasjonale forvaltningskontrollsystem og øvrig infrastruktur som veg- og politimyndighetene disponerer. Et slikt nasjonalt elektronisk kontroll-opplegg (Forvaltningskontroll-systemet) er videreutviklet i regi av Statens vegvesen, under ledelse av Samferdselsdepartementet.

Kontrollsystemet har en IT-basert løsning for periodisk kjørekontroll i hall. Statens vegvesen har satt i gang et prosjekt som vil innlemme etatens øvrige kontrollvirksomhet i et tilsvarende IT-system. Noe som vil gi en vesentlig effektiviseringsgevinst ved at løsningen også legger til rette for gjennomføring kontroller ute.

Det forutsettes utvidet bruk av håndterminaler å gjøre kontrollen mer målrettet, samt å redusere etterarbeidet. Ved kontroller ute, vil man kunne hente ut en rekke opplysninger i kjøretøysregistret (Autosys). I dette registret ligger det opplysninger om kjøretøyet, eier, ev. anmerkninger angående manglende framstilling til kontroll, manglende omregistrering, at kjøretøyet er meldt stjålet mv.

Uttesting av systemet skjer i løpet av 2003, og er for Statens vegvesen planlagt tatt i bruk fra 01.01.2004. Endelig stilling til politiets fremtidige anvendelse av systemet, vil bli tatt etter denne utprøvingen.

